

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	SSR Maria Szymańska
Protokolant:	Stażysta Patrycja Kubiak

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2020 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa thyssenkrupp (...) Spółka Akcyjna w T.

przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

o zapłatę

I umarza postępowanie co do kwoty 22 722,04 zł (dwadzieścia dwa tysiące siedemset dwadzieścia dwa złote cztery grosze) tytułem należności głównej;

II zasądza od pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz powoda thyssenkrupp (...) Spółka Akcyjna w T. kwotę 520,40 zł (pięćset dwadzieścia złotych czterdzieści groszy) z odsetkami :

- od kwoty 2 259,20 zł (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt dziewięć złotych dwadzieścia groszy) w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 26 września 2019 r. do dnia 10 stycznia 2020 r.,

- od kwoty 17 815,31 zł (siedemnaście tysięcy osiemset piętnaście złotych trzydzieści jeden groszy) w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 8 października 2019 r. do dnia 10 stycznia 2020 r.,

- od kwoty 2 647,53 zł (dwa tysiące sześćset czterdzieści siedem złotych pięćdziesiąt trzy grosze) w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 9 listopada 2019 r. do dnia 10 stycznia 2020 r.,

- od kwoty 175,20 zł (sto siedemdziesiąt pięć złotych dwadzieścia groszy) w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 marca 2020 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 174,80 zł (sto siedemdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt groszy) w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 marca 2020 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 170,40 zł (sto siedemdziesiąt złotych czterdzieści groszy) w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 marca 2020 r. do dnia zapłaty;

III oddala powództwo w pozostałej części;

IV zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4 780 zł (cztery tysiące siedemset osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód thyssenkrupp (...) S.A. w T. pozwem z dnia 2 grudnia 2019 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z o.o. w P. kwoty 22 722,04 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od poszczególne wskazanych kwot i dat oraz kwot 175,20 zł, 174,80 zł i 170,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od poszczególne wskazanych dat, a nadto obciążenie pozwanego kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazano, że strony w ramach prowadzonych działalności gospodarczych zawarły umowy sprzedaży towarów w ilościach i parametrach wymienionych na fakturach nr (...), których pozwany nie uregulował w wynikających z nich terminach, mimo kilkukrotnego wezwania zapłaty ceny. Nadto powód dochodzi równowartości kwoty po 40 euro na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Toruniu wydał w dniu 19 lutego 2020 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu (sygn. akt V GNc 4800/19).

Pozwany (...) spółki z o.o. w P. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, który zaskarżył w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami postępowania, ewentualnie zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych ponad kwotę zasądzoną nakazem zapłaty. Pozwany podniósł, iż uregulował zobowiązanie w całości, a zatem powództwo jako bezzasadne winno zostać oddalone. Odnośnie kosztów procesu pozwany podniósł, iż mimo wiedzy o spełnieniu świadczenia powód nie cofnął powództwa, co winno skutkować uznaniem strony powodowej za przegrywającą sprawę i obciążeniem kosztami postępowania w oparciu o art. 103 k.p.c. Ewentualnie pozwany powinien zostać zwolniony z konieczności ponoszenia kosztów postępowania w wyższym zakresie niż wywołanym wydaniem w sprawie nakazu zapłaty albowiem do ich powstania przyczynił się wyłączenie powód.

Powód w piśmie procesowym z dnia 5 czerwca 2020 r. cofnął pozew w części co do należności głównej w kwocie 22 722,04 zł i zrzekł się roszczenia w tej części. Powód potrzymał roszczenie w zakresie żądania zwrotu kosztów rekompensaty (łącznie 520,40 zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot wynikających z faktur wskazanych w pozwie od dnia wymagalności do dnia 10 stycznia 2020 r. Powód potrzymał również żądanie obciążenia pozwanego kosztami postępowania zauważając, iż pozwany dokonał zapłaty należności głównej po wytoczeniu powództwa, a zatem należy traktować go jako stronę przegrywającą sprawę.

Sąd ustalił, co następuje :

Powód thyssenkrupp (...) S.A. w T. i pozwany (...) spółki z o.o. w P. pozostawali w relacjach gospodarczych, w ramach których powód sprzedawał pozwanemu towary. Z powyższego tytułu powód wystawił faktury VAT :

- (...) na kwotę 9 786,86 zł z terminem płatności do 25 września 2019 r.,
- (...) na kwotę 17 815,31 zł z terminem płatności do 5 października 2019 r.,
- (...) na kwotę 2 647,53 zł z terminem płatności do 8 listopada 2019 r.

Pozwany odebrał towar bez zastrzeżeń. Na poczet faktury (...) uiścił kwotę 7 527,66 zł. W pozostałym zakresie nie uregulował terminowo płatności z powyższych faktur.

W konsekwencji powód skierował do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty, datowane na dzień 26 listopada 2019 r. informując, że oczekuje natychmiastowego uregulowania płatności z tytułu faktur (...) na łączną kwotę 22 722,04 zł wraz z odsetkami wyliczonymi do dnia zapłaty z tytułu niezapłaconych faktur. Wezwanie nie zawierało żądania zapłaty rekompensaty tytułem kosztów odzyskiwania należności.

Wobec braku płatności powód wystąpił w dniu 2 grudnia 2019 r. z powództwem w niniejszej sprawie.

/okoliczności bezsporne, a nadto faktury k. 16-24, wydanie wewnętrzne/list przewozowy k. 25-35, wezwanie do zapłaty wraz z kopią dokumenty z książki nadawczej k. 37-38/

Pozwany przelewem z dnia 10 stycznia 2020 r. dokonał płatności na rzecz powoda kwoty 22 722,04 zł z tytułu faktur (...).

/okoliczności bezsporne, a nadto potwierdzenie przelewu k. 60/

Sąd zważył, co następuje :

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny i został ustalony na podstawie oświadczeń stron i przedłożonych dokumentów, które nie były kwestionowane, jak i w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i prawdziwości, wobec czego mogły stanowić wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż strony łączył stosunek zobowiązaniowy w postaci umowy sprzedaży uregulowany w art. 535 k.c. Zgodnie z powołanym przepisem przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Bezspornym było również, iż powód wywiązał się ze swoich obowiązków, zaś pozwany odebrał rzeczy bez zastrzeżeń oraz opóźnił się z zapłatą ceny wynikającej z faktur (...) powyżej kwoty 7 527,66 zł oraz (...) i (...) w całości. Pozwany nie kwestionował, iż otrzymał od powoda przedsądowe wezwanie do zapłaty powyższej kwoty, na okoliczność czego powód załączył stosowną dokumentację. Wreszcie pomiędzy stronami bezspornym było, iż pozwany uregulował należność główną w dniu 10 stycznia 2020 r., tj. po wniesieniu pozwu. Powód w tym zakresie, w piśmie procesowym z dnia 5 czerwca 2020 r. cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. W związku z częściowym cofnięciem powództwa, postępowanie należało w tej części umorzyć na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c., o czym orzeczono w I punkcie wyroku.

Do rozstrzygnięcia pozostawało zatem roszczenie powoda w zakresie odsetek oraz żądane zwrotu kosztów rekompensaty. Oba te roszczenia podlegały ocenie przez pryzmat przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1118 ze zm.; dalej jako „ustawa”),. W niniejszej sprawie nie ulegało bowiem wątpliwości, iż Sąd miał do czynienia z transakcjami handlowymi zawartymi pomiędzy przedsiębiorcami w ramach wykonywanych działalności gospodarczych w rozumieniu przepisów w/w ustawy. Ustawa ta stanowi w zakresie w niej uregulowanym *lex specialis* w stosunku do przepisów kodeksu cywilnego oraz innych ustaw regulujących umowy nazwane. Należy wskazać, iż ustawa reguluje stosunki między szeroko pojętymi przedsiębiorcami (art. 2 ustawy) w zakresie transakcji handlowych - przez co należy rozumieć umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością (art. 4 pkt 1 ustawy).

Zgodnie zaś z art. 7 ust. 1 ustawy w transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

W niniejszej sprawie poza sporem było, iż powód spełnił swoje świadczenie, zaś pozwany nie dokonał płatności z tytułu faktur (...) powyżej kwoty 7 527,66 zł oraz (...) i (...) w całości w terminach w nich wskazanych. Poza sporem było również, iż płatność została dokonana w dniu 10 stycznia 2020 r., przy czym nie obejmowała należności ubocznych. Aktualnie pozostawało zatem roszczenie powoda o zasądzenie roszczeń odsetkowych od kwot 2 259,20 zł od dnia 26 września 2019 r., 17 815,31 zł z od dnia 6 października 2019 r. i 2 647,53 zł od dnia 9 listopada 2019 r. do dnia płatności,

tj. 10 stycznia 2020 r. Pełnomocnik pozwanego na rozprawie w dniu 3 sierpnia 2020 r. przyznała, że roszczenie w tym zakresie nie zostało spełnione.

W konsekwencji uznając roszczenie w powyższym zakresie za zasadne orzeczono jak w II punkcie wyroku na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Zasadne było również roszczenie powoda oparte na podstawie art. 10 ust. 1 omawianej ustawy, który w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2019 r. przyznawał wierzycielowi prawo do żądania od dłużnika bez wezwania równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności. Za ugruntowane w judykaturze należy uznać stanowisko, zgodnie z którym rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione (por. uchwała SN z d 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15, L.). Powstanie roszczenia o stałą kwotę rekompensaty kosztów odzyskania należności w żaden sposób nie jest uwarunkowane powstaniem jakiegokolwiek uszczerbku po stronie wierzyciela w związku z niewykonaniem zobowiązania w terminie. Jedyłą zatem przesłanką powstania ex lege roszczenia o stałą kwotę rekompensaty kosztów odzyskania należności jest niespełnienie przez dłużnika świadczenia w terminie, skutkujące nabyciem uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 ustawy. W niniejszej sprawie nie ulegało natomiast wątpliwości, iż powód spełnił swoje świadczenie, zaś pozwany zapłacił mu wynagrodzenie z naruszeniem umówionych terminów płatności. Nie budził również wątpliwości Sądu, iż roszczenie o stałą kwotę rekompensaty kosztów odzyskania należności przysługuje wierzycielowi od każdej dokonywanej transakcji handlowej. Konsekwencją powyższego jest możliwość dochodzenia przez powoda roszczenia 40 euro z tytułu każdej nieopłaconej faktury (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt: V ACa 1107/17, L.). Powód w sposób prawidłowy ustalił również wysokość rekompensaty w odniesieniu do poszczególnych faktur, co notabene również nie było kwestionowane przez stronę pozwaną, także w zakresie prawa powoda do dochodzenia omawianego roszczenia.

Korekcie ze strony Sądu podlegało natomiast roszczenie odsetkowe od kwot rekompensat, a dokładniej data ich naliczenia. Powód ostatecznie, zgodnie z oświadczeniem złożonym przez pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 3 sierpnia 2020 r. dochodził roszczeń odsetkowych od kwot rekompensat odpowiednio od 27 września 2019 r., 9 października 2019 r. i 13 listopada 2019 r., tj. po dniu następnym od dnia nabycia prawa do odsetek zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy. Zauważyć jednak należało, co zostało przyznane przez pełnomocnika powoda, iż przed wytoczeniem niniejszego powództwa, powód nie wzywał pozwanego o zapłatę z powyższego tytułu.

Wskazać w tym miejscu należy, że roszczenie o zapłatę rekompensaty nie powstaje na mocy łączącej strony umowy, lecz z mocy ustawy, a zatem różne są źródła powstania zobowiązania. Przepis art. 10 ustawy w sposób zdecydowany przyznaje wierzycielowi prawo do ryczałtu bez dodatkowego wezwania. Sformułowanie to nasuwa skojarzenia z art. 455 k.c., zgodnie z którym jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Wymaga jednakże podkreślenia, iż czym innym jest termin wymagalności, a czym innym termin spełnienia świadczenia. Wymagalność to stan, w którym wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia i domagać się ochrony prawnej. Termin płatności zaś to moment, w którym zobowiązanie powinno być przez dłużnika wykonane pod rygorem popadnięcia w opóźnienie. Wskazane okresy najczęściej są zbieżne, co może prowadzić do ich utożsamienia. Nie jest tak jednak w przypadku zobowiązań bezterminowych - gdy termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, wymagalność roszczenia przypada wcześniej niż termin jego zapłaty. Do zobowiązań bezterminowych zaliczyć należy zobowiązanie do zapłaty zryczałtowanej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Konsekwencją takiego stanowiska jest stwierdzenie, że w zakresie spełnienia świadczenia ubocznego, jakim jest zapłata ryczałtu 40 euro dłużnik popada w opóźnienie dopiero wówczas, gdy nie wykona go niezwłocznie po wezwaniu.

Jak powyżej wskazano przed wystąpieniem z niniejszym powództwem powód nie skierował do pozwanego wezwania do zapłaty z tytułu zwrotu kosztów rekompensaty, a zatem pozwany nie wiedząc w jakiej wysokości i z jakiego tytułu

jest zobowiązany nie mógł popaść w opóźnienie. Za datę wezwania do zapłaty z powyższego tytułu należało przyjąć datę doręczenia pozwanego odpisu pozwu, co miało miejsce w dniu 3 marca 2020 r.

W konsekwencji w zakresie roszczenia o zwrot kosztów rekompensaty Sąd uwzględnił powództwo na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych oraz art. 481 § 1 k.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwoty 175,20 zł, 174,80 zł i 170,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie każdorazowo od dnia 4 marca 2020 r. do dnia zapłaty, zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Orzeczono jak w punkcie II i III wyroku.

W zakresie kosztów procesu orzeczono w IV punkcie wyroku zgodnie z art. 98 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Za wynik procesu ponosi odpowiedzialność z reguły strona przegrywająca sprawę (merytorycznie lub formalnie), bez względu na to – w zasadzie – czy to z jej inicjatywy toczył się proces oraz z jakich przyczyn przegrała sprawę, a mianowicie – istniejących od początku procesu czy powstałych w jego toku (np. wskutek zmiany stanu sprawy). Jednakże zaspokojenie przez stronę pozwaną roszczenia powoda dopiero po wytoczeniu powództwa jest równoznaczne z przegraniem przez nią sprawy. W razie umorzenia postępowania decydujące znaczenie mają przyczyny, wskutek których to nastąpiło. Powód uważany będzie za stronę wygrywającą sprawę, gdy cofnął pozew właśnie na skutek zaspokojenia jego roszczenia przez stronę pozwaną w toku procesu (tak: Błachowski Paweł, Rozstrzygnięcie o kosztach procesu, [w:] Bładowski Bogdan, Metodyka pracy sędziego cywilisty, LEX 2013)

W niniejszej sprawie wytoczenie powództwa o zapłatę spowodowane było nieuregulowaniem należności względem powoda, do czego doszło częściowo dopiero w toku postępowania, w dniu 10 stycznia 2020 r. poprzez zapłatę należności głównej. Pozwany zarzucał powodowi, iż mimo spełnienia świadczenia, nie odstąpił on od popierania powództwa, co powodowało konieczność podjęcia obrony swoich praw i złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty. W ocenie pozwanego brak jest podstaw do obciążenia go wyższymi kosztami, wykraczającymi poza koszty powstałe na etapie postępowania nakazowego, z obowiązkiem poniesienia których, jak należy odczytywać, ewentualnie się godzi.

Brak było podstaw do podzielenia stanowiska pozwanego zarówno w zakresie żądania obciążenia powoda całością kosztów postępowania, jak i ograniczenia obciążenia pozwanego kosztami postępowania. Jak powyżej wskazano, powód który nie otrzymał należnej zapłaty za wykonanie zobowiązania sprzedaży niewątpliwie miał prawo do wytoczenia powództwa. Pozwany ani w terminach wynikających z dokumentów księgowych ani niezwłocznie po otrzymaniu przedsądowego wezwania do zapłaty należności nie uregulował. Co więcej, należność nie została uregulowana w całości do chwili obecnej albowiem pozwany nie zaprzecza, że nie uiścił należności odsetkowych mimo, iż ma świadomość ich istnienia wobec jednoznacznie wskazanych terminów zapłaty na fakturach oraz dodatkowego przedsądowego wezwania do zapłaty, w którym powód również przypomina o roszczenia odsetkowych. O ile nie można czynić pozwanemu zarzutu że nie uiścił kosztów rekompensaty ustalonych w oparciu o art. 10 ust. 1 ustawy, o których przed otrzymaniem odpisu pozwu po prostu nie wiedział, to w przypadku roszczenia odsetkowego od należności głównej brak płatności w terminie jest oczywisty. W tym też kontekście nie można czynić powodowi zarzutu, iż podtrzymywał wniesione powództwo, które zostało cofnięte w tym zakresie, w jakim doszło do spełnienia świadczenia. Gdyby faktycznie pozwany zapłacił całość należności wraz z należnościami ubocznymi postawę powoda, który mimo otrzymania świadczenia podtrzymuje powództwo można by hipotetycznie poczytywać jako niesumienną, generującą dalsze koszty postępowania. Natomiast nie można oczekiwać od powoda rezygnacji ze słusznie należnego świadczenia w przypadku jedynie częściowego jego spełnienia przez pozwanego w toku postępowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznając pozwanego, który spełnił częściowego świadczenie po wytoczeniu powództwa, za przegrywającego sprawę obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi poniesionych kosztów postępowania w całości. Na koszty te składały się kwoty : 1 163 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 3 600 tytułem kosztów zastępstwa procesowego w kwocie oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, tj. łącznie 4 780 zł.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować w kontrolce uzasadnień.
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.
3. Po nadejściu załączyć wewnątrz potwierdzenie uiszczenia opłaty sądowej od wniosku o uzasadnienie (100 zł).
4. Przedłożyć z wpływem lub po upływie 20 dni od doręczenia wraz z z.p.o.

T., 8 września 2020 r.